

Kowalski Nikodem Stefan

Data urodzenia: 1841

ksiądz katolicki, proboszcz parafii w Czarzu, Zwiniarzu i Kazanicach, działacz społeczny, członek zwyczajny TNT w l. 1898-1912

Urodził się w 1841 r. w Barłóźnie w powiecie starogardzkim. Jego rodzicami byli oberżysta Antoni i Katarzyna z domu Ruchniewicz. Miał brata Anastazego. W 1867 r. zdał egzamin dojrzałości, po czym podjął studia w Seminarium Duchownym w Pelplinie. W 1871 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Doświadczenie w pracy duszpasterskiej zdobywał jako wikary parafii w Lisewie i Subkowach. Jako że działalność księdza Kowalskiego przypadła na okres Kulturkampfu, rząd pruski uznał jego posługę w Subkowach za nieważną. Konsekwencją tego był wyrok sądu starogardzkiego z 1874 r. skazujący go na 10 talarów kary i 3 tygodnie więzienia. To nie zniechęciło księdza Nikodema i nadal pełnił posługę w Subkowach. Odpowiedzią na to był nowy wyrok z 1875 r. w wysokości 100 talarów i 4 tygodni więzienia, po czym został zmuszony do opuszczenia prowincji. W l. 1876-1883 pozbawiony możliwości pracy w duszpasterstwie pomagał dorywczo w innych parafiach na obszarze diecezji chełmińskiej. W 1883 r. sąd w Wąbrzeźnie skazał go na 135 marek kary za bezprawne wykonywanie czynności kapłańskich. Po zawieszeniu ustawodawstwa antykościelnego, od 1884 r. mógł już obejmować w zarząd parafie w: Grabowie, Papowie Toruńskim, Czarzu. W tym ostatnim od 1888 r. piastował godność proboszcza. Cztery lata później przeszedł do parafii w Zwiniarzu, a w 1904 r. w Kazanicach. Od 1898 r. był członkiem TNT. W 1905 r. wstąpił do Stowarzyszenia "Straż", a w latach 1913-1918 należał do komitetu TCL na powiat lubawski. Był inicjatorem strajku szkolnego 1906-1907. Ponadto odczytał na ambonie odezwę w sprawie tego protestu, za co w 1907 r. otrzymał wyrok miesiąca więzienia w Gdańsku. W 1921 r. obchodził złoty jubileusz kapłaństwa. Zmarł w 1925 r. w Kazanicach.

Literatura:

1. Mross H., *Kowalski Nikodem Stefan (1841-1925)* [w:] Mross H., *Słownik biograficzny kapłanów diecezji chełmińskiej wyświęconych w latach 1821-1920*, Pelplin 1995, s. 146.

Piotr Świerkowski